

## Mahdottomuus vai mahdollisuus? – Miten terveydenhuollon henkilökunta suhtautuu potilaiden työkyvyn tukeen liittyvään yhteistyöhön?

**Lauri Vähätalo**, Tampereen yliopisto, **Anna Siukola**, Tampereen yliopisto, **Salla Atkins**, Tampereen yliopisto, **Tiia Reho**, Pihlajalinna, Tampere, **Markku Sumanen**, Tampereen yliopisto, **Mervi Viljamaa**, Tampereen yliopisto, **Riitta Sauni**, Tampereen yliopisto

Perusterveydenhuollon ja työterveyshuollon välistä yhteistyötä lisäämällä voidaan vaikuttaa positiivisesti niiden potilaiden hoidon ja työurien jatkuvuuteen, joiden työkyky on uhattuna. Aikaisempi tutkimus on osoittanut, että sektorien välisen yhteistyön aikaansaaminen on haasteellista, vaikka sillä koetaan olevan merkittäviä hyötyjä. Myös henkilöstön suhtautuminen sektorien väliseen yhteistyöhön on yhteistyön toteutumisen kannalta olennainen tekijä.

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää perusterveydenhuollon ja työterveyshuollon henkilökunnan suhtautumista potilaan työkyvyn tukeen liittyvään yhteistyöhön. Se toteutettiin osana Työkyvyn tuella pidempiä työuria ja tuottavuutta – Toimintamallit monialaiseen yhteistyöhön (TYKYTUO) projektia, jonka rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto (ESR). Tutkimuksessa toteutettiin 20 haastattelua, joihin osallistui yhteensä 29 perusterveydenhuollon ja työterveyshuollon ammattilaista viideltä eri paikkakunnalta. Haastattelut analysoitiin induktiivisella teema-analyyysimenetelmällä.

Haastateltavat suhtautuivat potilaan työkyvyn tukeen liittyvään yhteistyöhön pääasiassa positiivisesti. Etenkin perusterveydenhuollossa yhteistyön arvioitiin helpottavan niiden potilaiden hoitamista sekä hoitopolkuja, joiden työkyky on uhattuna. Suurimpina haasteina yhteistyölle nimettiin ajan ja henkilöstön vähäisyys, joiden arvioitiin rajoittavan mahdollisuuksia yhteydenpitoon sekä tiedon vaihtamiseen sektorien välillä. Tiedon kulun puutteiden ja potilasohjauksen sattumanvaraisuuden kuvattiin johtavan tilanteisiin, joissa ammattilaiset kokivat menettävänsä potilaan hoidon hallinnan. Myös potilaiden hoidon vastuukysymykset osoittautuivat monimutkaisiksi.

Tutkimuksen havaintojen perusteella perusterveydenhuollon ja työterveyshuollon välistä yhteistyötä, tiedon kulkua ja luottamusta tulisi lisätä. Terveydenhuollon henkilökunta vaikuttaa ajattelevan yhteistyöstä saatavien hyötyjen olevan suuremmat kuin siihen kuluvat resurssit. Paikalliset ja alueelliset toimintamallit luovat vahvan pohjan yhteistyölle, jonka edistämiseksi olisi hyvät mahdollisuudet parhaillaan käynnissä olevan sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen (SOTE) yhteydessä.

**Yhteystiedot:** lauri.vahatalo @tuni.fi

## Mahdottomuus vai mahdollisuus?

# Miten terveydenhuollon henkilökunta suhtautuu potilaiden työkyvyn tukeen liittyvään yhteistyöhön?

Vähätalo Lauri<sup>1</sup>, Siukola Anna<sup>1</sup>, Atkins Salla<sup>2</sup>, Reho Tiia<sup>1</sup>, Sumanen Markku<sup>1</sup>, Viljamaa Mervi<sup>3</sup> ja Sauni Riitta<sup>1</sup>

<sup>1</sup>Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta, Tampereen yliopisto, <sup>2</sup>Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Tampereen yliopisto  
<sup>3</sup>Pihlajalinna, työterveys, Tampere



### Tutkimuksen tausta

Perusterveydenhuollossa ja työterveyshuollossa hoidetaan osittain samoja potilaita, minkä vuoksi sektorien välinen yhteistyö on tärkeä tutkimuskohde.

Tutkimus on osa TYKYTUO (Työkyvyn tuella pidempiä työuria ja tuottavuutta – Toimintamallit monialaiseen yhteistyöhön) Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoittamaa hanketta.



### Tutkimuksen tarkoitus

**Tutkimuskysymys:** Kuinka terveydenhuollon ammattilaiset kokevat yhteistyön perusterveydenhuollon ja työterveyshuollon välillä potilaan työkykyyn liittyvissä asioissa?



### Aineisto ja menetelmät

Tutkimuksessa toteutettiin 20 puoli strukturoitua haastattelua, joihin osallistui 29 perusterveydenhuollon ja 5 työterveyshuollon ammattilaista.

Aineisto analysoitiin induktiivisella teemanalysilla (Braun and Clarke, 2006), noudattaen fenomenologista näkökulmaa (Heidegger 1927/2008).

## TULOKSET

Tutkimuksessa tunnistettiin kolme teemaa, jotka kuvaavat henkilökunnan kokemuksia yhteistyöstä potilaiden työkyvyn tuen asioissa.

### TOISEN TERVEYDENHUOLLON SEKTORIIN SUHTAUTUMINEN



Henkilökunta tunsi huonosti toisen sektorin toimintaa, mikä johti helposti väärinkäsityksiin.



*"Ja sitten kun se työterveyshuolto on niin monimutkainen systeemi ja se on niin erilainen joka riippuen aina sopimuksesta." PTH lääkäri*



Työterveyshuollon sopimusten koettiin aiheuttavan epäselvyyttä potilaan hoitoon sekä ohjaamiseen.

### TIEDON VAIHTAMINEN



Perusterveydenhuollossa koettiin olevan puutteelliset mahdollisuudet olla yhteydessä työterveyshuoltoon.



*"Silmäilen oman huoneen listoja, että onko työterveyden numeroa... Ei ole työterveyspuolen numeroa olisi näissä listoissa." PTH lääkäri*



Työterveyshuollosta oltiin lähes päivittäin yhteydessä perusterveydenhuoltoon.

### RESURSSIT YHTEISTYÖTÄ VARTEN



Taloudellisten tekijöiden ei koettu haittaavan yhteistyötä.



*"Viidentoista minuutin aika on tosi lyhyt. Siinä yritetään joustaa, mutta toisinaan joudutaan ottamaan uusi pitkä aika, että päästään kokonaisvaltaisesti selvittämään asia." TTH hoitaja*



Rajallisen aikaresurssin koettiin haittaavan sekä potilaan hoitoa että sektorien yhteistyötä.

## PÄÄTELMÄT



On ammattilaisten etu, jos he tuntevat miten toinen terveydenhuollon sektori toimii ja kuinka se voi osallistua hoitoon.



Toimipisteet ja alueet eroavat toisistaan yhteistyötarpeiden osalta; yhteistyön ei tarvitse olla kaikkialla samanlaista.



Yhteistyö mahdollistuu, jos toiseen sektoriin voidaan ottaa yhteys ajasta ja paikasta riippumatta.

### Heräsi kysymyksiä?

[lauri.vahatalo@tuni.fi](mailto:lauri.vahatalo@tuni.fi)

0504429362

TYKYTUO-hankkeen verkkosivut  
<https://projects.tuni.fi/tykytuo/>



Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020

